

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พลศึกษาเป็นวิชาที่สำคัญวิชาหนึ่ง ตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน ได้กำหนดว่า "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และพึงจัดให้แก่ประชาชนโดยทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของการกีฬา สุขภาพ อนามัยและกิจกรรมการพักผ่อน" (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520: 15) จากการศึกษา และพิจารณาหลักสูตรในทุกระดับการศึกษา จะพบว่ามีการจัดให้วิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกในทุกระดับ การเรียนการสอนพลศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องจัดเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ตามที่ได้อ้างไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ในการสร้างเสริมคุณภาพพลเมืองให้สามารถดำรง ชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยมีจุดมุ่งหมายประการหนึ่งของการศึกษาที่กล่าวว่า "ให้มีบุคคล ที่มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ"

ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้จุดมุ่งหมายดังกล่าวได้บรรลุผล คือ ครูพลศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใช้ หลักสูตรโดยตรง โดยที่ครูพลศึกษานั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะในการ เป็นครูพลศึกษาที่ดี สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ นั่นคือ ครูพลศึกษาจะต้อง เป็นผู้ที่มีสมรรถภาพของครูพลศึกษานั้นเอง

คำว่า "สมรรถภาพในการเป็นครู" ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายท่าน เช่น คาร์เตอร์ วี. กูด (Carter V. Good 1973: 121) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "เป็นความสามารถในการประยุกต์หลักการและเทคนิค วิธีการในสาขาวิชานั้น ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ที่ ปฏิบัติจริง" ในขณะที่ ฮันส์ โอ. แอนเดอร์สัน (Hans O. Anderson อ้างถึงใน อนันต์ เอียวเจริญ 2524: 10) ได้ให้ความหมายว่า เป็นพฤติกรรมของครูที่สังเกตได้และมีผลต่อ การเรียนรู้ของนักเรียน และ ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา กล่าวถึงสมรรถภาพในการเป็นครูว่า

หมายถึง ความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่ผู้เป็นครูจะพึงมีในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทาง
 ด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและร่างกาย (สมบุรณ์ ลิขิตยี่งวรา 2525: 11) จากความหมาย
 ที่ได้อธิบายมานี้สามารถสรุปได้ว่า สมรรถภาพของการเป็นครู หมายถึง ประสิทธิภาพ ความสามารถ
 เจตคติและพฤติกรรมของครูที่แสดงออกมา อันมีผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษาและพัฒนาการ
 ทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

ในระดับมัธยมศึกษา เป็นระดับการศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนผลศึกษาย่าง
 จริงจัง โดยที่จัดอยู่ในหมวดพหุศึกษามัย กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษา
 ตอนต้น พุทธศักราช 2521 ซึ่งประกอบไปด้วยวิชาบังคับ 6 วิชา และวิชาเลือก 46 วิชา และ
 ตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 จัดอยู่ในกลุ่มพหุศึกษามัย
 ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มวิชาบังคับ จำนวน 19 วิชา และวิชาเลือก 14 วิชา จะเห็นได้ว่า
 หลักสูตรวิชาผลศึกษาได้จัดให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง ในแต่ละโรงเรียนจะมี
 ครูผลศึกษาสำหรับเป็นผู้ปฏิบัติการสอนวิชาผลศึกษาตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ครูผลศึกษาเหล่านั้น
 นั้นจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ ความสามารถ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่นั้น
 ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของครูผลศึกษาแต่ละคน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 โรงเรียนที่อยู่ในส่วนภูมิภาค ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ ใคร่ที่จะศึกษาในเรื่องของ
 สมรรถภาพของครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทาง
 ในการปรับปรุงและเสริมสร้างให้ครูผลศึกษามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น โดยศึกษา
 จากความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและใกล้ชิดกับครูผลศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้า
 หมวดวิชาพหุศึกษามัย และตัวครูผลศึกษาเอง ความคิดเห็นนี้จะบ่งชี้ถึงสมรรถภาพของครูผลศึกษา
 ตามการรับรู้ของแต่ละคน ซึ่งจะเป็นภาพรวมของสมรรถภาพของครูผลศึกษาในโรงเรียน โดย
 เฉพาะกับครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งยัง
 ไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาในเขตนี้มาก่อน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูผลศึกษาตามการรับรู้ของ
 ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพหุศึกษามัย และครูผลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูพลศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับต่าง ๆ ที่สามารถสำรวจและวัดได้
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูพลศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษาไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยศึกษาสมรรถภาพของครูพลศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้เท่านั้น

1. ด้านหลักสูตรและวิชาการ
2. ด้านการสอน
3. ด้านการวัดและประเมินผล
4. ด้านบุคลิกภาพ
5. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์
7. ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำ
8. ด้านสุขภาพ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน มีความสำคัญเท่ากัน โดยไม่คำนึงถึง เพศ อายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากคำตอบในแบบสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูพลศึกษา ซึ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยความจริงใจตามความรู้สึกของตนเอง ปราศจากอคติและมีใฝ่หวังผลประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น

ความจำกัดของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มมีประสบการณ์และพื้นความรู้ทางด้านพลศึกษาแตกต่างกัน อาจจะทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษาแตกต่างกันได้ และอาจจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริงเท่าที่ควร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษา อันได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 หรือ ผู้รักษาการ หรือ ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย หรือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนที่ทำหน้าที่แทนหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

เขตการศึกษา 5 หมายถึง พื้นที่การศึกษาประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม

สมรรถภาพของครูพลศึกษา หมายถึง ความสามารถและพฤติกรรมของครูพลศึกษาที่แสดงออกมา อันมีผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษาและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน อันได้แก่ สมรรถภาพทางด้านหลักสูตรและวิชาการ ด้านการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการอบรม การปกครอง และการเป็นผู้นำและด้านสุขภาพ

การรับรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา หมายถึง การมองภาพพจน์เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา โดยอาศัยประสบการณ์และความคิดเห็นของตนเองแล้วพิจารณาว่ามีสมรรถภาพมากน้อยเพียงใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ามหาวิทยาลัยนานาชาติ และครูพลศึกษาปรับปรุงสมรรถภาพของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ให้ดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะหรือแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และครูพลศึกษาในการนำไปปรับปรุงสมรรถภาพการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า สำหรับผู้สนใจในโอกาสต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย